

PROLOG

A

„CSAK SZOROSAN”

**MAGYARORSZÁGI KÖNYVKERESKEDŐ-SEGÉDEK EGYESÜLETE
HUSZONÖTÉVES FENNÁLLÁSÁNAK ÜNNEPÉLYE
ALKALMÁBÓL**

SZERZÉ: VÁRADI ANTAL.

**FELOLVASSA: MIHÁLYFY KÁROLY, A NEMZETI SZÍNHÁZ TAGJA
1898. JANUÁR 30-ÁN.**

BUDAPEST, LÉGRÁDY TESTVÉREK

Jubilaemura

Nagy alkotó! Te rólad szól az ének,
Te rólad, ó nagy álmok álmodója:
Gutenberg, aki lelkünk összes kincsét
Megszázaszorozva a világba szórja!

... Kék lángú mécses ócska asztalon,
Hosszú árnyék tánczol a vén falon
S Gutenberg álmodik... A szőlőprésen
Kis koboldok bujnak elő merészen,
S a víg szüreti zajra tánczra kelnek...
Izmos karú legények bort préselnek,
Habzó mustot mosolygó szőlőfürtből,
A szőlőpásztor víg nótákat kürtöl
S a czinkannákat össze-összeverve
Oszlik a bú! - derül a szív keserve...

S a csendes ember tovább álmodik.
Csikorg a prés, a sondoly ott marad -
Koboldok vetnek rá egy sugarat -
Egy benyomott betű - érczből pedig,
Nyomot hagy benne! - Mintha fény esnék
Jövendő századokra! ... Heüréka!

A betű nyomán száz betű fakad
S viszi magával azt a sugarat
Amelyet a koboldok rávetettek.
Világ! most hajnalodik csak feletted.
S az alkotó, a zord tekintetű
Gutenberg áll, - az eszme lángol benne -
Imé, az első nyomtatott betű!...

És álmodik tovább... Agg fóliánsok
Kifejtik érczkapoccsal lánczolt szárnyok,
S világra kelnek... Ócska pergamen
Sasröptöt kapva szállong végtelen.
Rejtett irások mind sasokká válnak
S a népek és országok fölé szállnak.
Világosság! Világosság! kiáltják
S a nyomtatott betű malasztját áldják.
Közkincs a könyv, nem kriptá a tudás,
Rejtett arany, mit vért izzadva ás
A kutató - most fényes pénzzé verve
Bőségszarún ömöl a fénytengerbe!

S ti vagytok a könyv hű kalmárai,
Akik segíttek néki szállani,
És őrzitek a polczok száz fokán
Amit alkot költészet s tudomány,
S a könyvesbolt szerény napszámosát
Nem ismeri - csak áldja a világ!

A kicsi gyermek ábéczés könyvével,
A vén tudós, nagy rengeteg művével,
Kaczagtató, búsító könyvsereggel
Munkálva és vesződve este, reggel,
Ti külditek, osztjátok szerteszét
A könyveket - a lélek kenyerét!

Legyetek áldva érte! Negyedszázad
Szép ünnepére gyült e szép sereg,
Rejtett munkásai a könyvesháznak,
Titeket ünnepelni jöttek.
Világosság legyen munkátok bére -
Hogy egykor, majdan nyugalomra térve
Elmondhassátok: Gutenberg nagy álma
Imé, valóra, ige - testté válva!
Világosság a lelkek közös kincse -
Derült a kunyhó! tisztább már a lég -
S rátok e tudat szent jutalmát hintse:
„E nagy munkának - részese valék.”

Váradi Antal